

**Neveléstudomány MA
záróvizsga tételsor**

1.

A pedagógia tudományos megközelítése, a pedagógia mint egyetemi tudományos diszciplína: a pedagógia alapfogalmai; a pedagógia és szocializáció; a pedagógia és a perszonalizáció; a nevelés, az oktatás és a képzés; az individualizáció és a közösségiség a pedagógiában; a pedagógia mint értékközvetítés; a pedagógia mint személyiségfejlesztés

2.

A pedagógia fogalmi meghatározásai: enkulturáció; szocializáció; nevelés; oktatás; szociális tanulás; tanítás és tanulás; művelődés; viselkedés és cselekvés; céltudatos, tervszerű fejlesztő hatások összessége; egyetemes fejlesztés; természetünk tökéletesítése

A pedagógia metaforikus meghatározásai: gondozás, vezetés, kivezetés, kormányzás, önfejlődés támogatása, alkalmazkodás kialakítása, segítségnyújtás az élethez

3.

A nevelés- és oktatás célrendszere: a nevelési és oktatási célok meghatározása; az oktatási és nevelési cél és érték kapcsolata, hierarchikus rendszere; céltaxonómia; az oktatási és nevelési célok kiválasztása; az oktatási és nevelési intézmények szervezeti céljai; a professzionális nevelés kettős determinációja: az axiológiai–kulturológiai–ökológiai hatásrendszer, és a gyermeki sajátosságokból kiindulás elvének szintézise

4.

A pedagógia társadalmi meghatározottsága: a pedagógia társadalmi funkciói; a társadalmi folyamatok pedagógiát befolyásoló szerepe; a pedagógiai innováció; az iskolarendszer szelektív és komprehenzív formái; az esélyek növelésének lehetőségei; a társadalmi egyenlőtlenségek kezelése a tanítás–tanulás folyamatában; a tehetséggondozás és a felzárkóztatás feladatai

5.

A gyermek, a tanuló a pedagógia terében és idejében: emberkép és gyermekkép a nevelés történetében, valamint a modern és posztmodern pedagógiában; a gyermekkor-kutatás perspektívái és felismerései; a gyermek, a tanuló jogai és kötelességei; a gyermekvédelem és a pedagógia; a pedagógusok gyermek- és tanulószemléletét befolyásoló tényezők; a gyermek és a tanulók megismerése, megértése

6.

A pedagógus a pedagógia terében és idejében: a pedagógus szerepe a nevelés történetében; a pedagógus személyiségvonásai; az alap- és pedagógiai képességek; a gyakorlati készségek; a pedagógiai tudás; a reflektív gyakorlat; a pedagógus jogai és kötelességei; pedagógusszerepek és változásaik a XX–XXI. századi európai pedagógiában

7.

A tanulás: a tanulás általános, pedagógiai és pszichológiai fogalmai; a tanulásra vonatkozó tudományos nézetek és tanulásfelfogások; a tanulás irányítása a korszerű pedagógiai elképzelésekben – a cselekvés pedagógiája és a konstruktivista pedagógia

8.

Az oktatás folyamata: az oktatási folyamat tervezése; a tanítási–tanulási stratégiák; tanulási szokások az oktatási folyamatban; az oktatási folyamat szerkezete; az oktatási folyamat szervezési kérdései, a szervezeti keretek, formák és szervezési módok; az oktatás módszerei; a taneszközök az oktatási folyamatban; a pedagógiai értékelés

9.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek és csoportok nevelése és oktatása: a különleges bánásmódot igénylő gyermek fogalma és típusai; a speciális nevelési szükségletű gyermekek integrált–inkluzív nevelése; sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási magatartási problémával küzdő, illetve kivételes képességű tanulók; kisebbségek oktatásának elmélete és gyakorlata; az interkulturális oktatás kérdései

10.

A nevelés színterei: családi nevelés; a családpedagógia aktuális kérdései; a szülők jogai és kötelességei; az intézményes nevelés jogi és pedagógiai szabályozói; a nemzeti köznevelésről szóló törvény elméleti és gyakorlati pedagógiai vonatkozásai

11.

Nevelési tartományok: az erkölcsi nevelés; az erkölcs és etika fogalmi meghatározásai; az erkölcs és a pedagógia kapcsolata; a morális fejlődés és fejlesztés feladatai; az esztétikai nevelés; az esztétikai nevelés mint embernevelés

12.

Nevelési tartományok: az értelmi és érzelmi nevelés; az értelmi és érzelmi kultúra fejlődése és fejlesztése; az értelmi és érzelmi intelligencia; az egészséges életmód szükséglete; a fenntarthatóság pedagógiája; interkulturális nevelés

13.

A kompetencia alapú pedagógia: a kompetencia értelmezési keretei; a kompetencia és a személyiségfejlesztés kapcsolata; a személyiség kompetenciái és operációs rendszere; kulcskompetenciák; az Európai Unió oktatáspolitikájának kompetencia rendszere

14.

Az ember társas világának értékei keresztyén megközelítésben: a keresztyén nevelés és oktatás alapidokumentumai; bibliai antropológia; a jézusi tanítás pedagógiai vonatkozásai; a keresztyén hit szerepe a pedagógiában; a szeretet nyelvei; az együttérzés és a segítőkészség; az összetartozás és a közösség; az empátia lehetőségei; a kirekesztődés megelőzése és feloldása a keresztyén pedagógiában; a konfliktusok kezelése; megbocsátás, megértés, együttérzés

15.

Pedagógiai kommunikáció: a nevelési és oktatási kommunikáció sajátosságai; az intézményes kommunikáció modelljei; az erőszakmentes kommunikáció; konfliktuspedagógia; rejtett tantervi hatásrendszer

16.

Paradigmák és diskurzusok a pedagógiáról a XX–XXI. században: a konzervatív–tradicionális, liberális és anarchista tendenciájú pedagógia alapelemei; a laikus diskurzusok; antipedagógiák; a nevelés mint nem-nevelés; párbeszédkultúra a pedagógiában

Elméleti és történeti kutatások specializáció

1.

Az ókori és középkori Európa pedagógiai toposzai: idea és kalokagáthia; Platón és a platonikus filozófia; a latin retorikai iskola; a kolostori iskoláztatás és a keresztyén erénytan; a hét szabad művészet; a székesegyház és az egyetem pedagógiai eszménye; a reneszánsz és humanista emberideál

2.

Az újkori Európa pedagógiai toposzai: a reformáció pedagógiai eszménye; Comenius didaktikája; a felvilágosodás hatása Rousseau és Pestalozzi tanításában; a felvilágosult abszolutista nevelés- és iskolaügy; ateista nevelés a XX. században

3.

Pedagógiai elméletek a modern neveléstudomány kialakítására: Trapp, Herbart, Schleiermacher, Dilthey, Dewey

4.

Az elméleti pedagógia főbb irányzatai: kultúrpedagógia, szociálpedagógia, morálpedagógia, pszichológiai iskolák hatása a pedagógiai elméletekre, reformpedagógia, alternatív pedagógia

5.

Az elméleti és történeti kutatások módszertanának elmélete és gyakorlata egy konkrét kutatás bemutatásával

Kora gyermekkor pedagógiája specializáció

1.

A kora gyermekkor testi és pszichés jellemzői: méhen belüli fejlődés, születés, az újszülött testi és pszichés jellemzői; a csecsemőkor testi és pszichés sajátosságai; testi, pszichés, érzelmi és nyelvi fejlődés a bölcsődés- és óvodáskorban; az iskolaérettség testi, pszichés és szociális jellemzői; társas kapcsolatok fejlődése kora gyermekkorban

2.

Nevelés kora gyermekkorban: a laikus nevelés kora gyermekkorban, a család szerepe a gyermek fejlődésében; a professzionális nevelés kora gyermekkorban (bölcsőde, óvoda); a kora gyermekkori nevelés módszerei, jutalmazás, büntetés szerepe, differenciálás, integráció, inkluzív nevelés; az intézményi átmenetek kora gyermekkorban; a gyermek fejlődésének nyomon követése kora gyermekkorban (fejlődési napló), a pedagógus tervezőmunkája

3.

A kora gyermekkori nevelés intézményes rendszere: a köznevelési rendszer felépítése, törvényi, tartalmi és gazdasági szabályozása; a bölcsőde, mint az intézményes nevelés első lépcsőfoka, a szociális alrendszer része; az óvoda szerepe és feladata a köznevelés rendszerében; az általános iskola szerepe és feladata a köznevelés rendszerében; a bölcsődei és a köznevelési intézmények kapcsolatrendszere, a család és intézmény kapcsolata

4.

Személyiségfejlesztés és tehetséggondozás kora gyermekkorban: a személyiség fogalma, összetevői és fejlesztésének lehetőségei kora gyermekkorban; a tehetség fogalma, megjelenése kora gyermekkorban; tehetségelméletek, tehetség típusok; a keresztyén nevelés segítő szerepe a tehetségek gondozásában; tehetségfejlesztő programok kora gyermekkorban

5.

A játék és a tanulás szerepe kora gyermekkorban: a játék fogalma, csoportosítása, játékelméletek, játékfajták; a tanulás fogalma, pszichológiai és pedagógiai értelmezése, a szociális és a szervezett tanulás sajátosságai; a játék fontossága a személyiség korai fejlesztésében, a játék és a tanulás kapcsolata, fejlesztő játékok szerepe a kora gyermekkori tanulás folyamatában; a gyermek megismerésének lehetőségei a játéktevékenység során; a játékpedagógiai kutatások formái, tartalma, megvalósításának lehetőségei, módszerei, a játék és a tanulás kapcsolatát feltáró kutatások

A felkészüléshez ajánlott szakirodalmak jegyzéke

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (2023):
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700031.tv> (Letöltés ideje: 2023. szeptember 1.)

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (2011):
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv> (Letöltés ideje: 2023. szeptember 1.)

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról (2012):
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> (Letöltés ideje: 2023. szeptember 1.)

5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról (2020):
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor> (Letöltés ideje: 2023. szeptember 1.)

A bölcsődei nevelés–gondozás országos alapprogramja (2023):
file:///C:/Users/Dell/Downloads/alapprogram-sni-bovitett_honlapra-2023.-1.pdf (Letöltés ideje: 2023. szeptember 1.)

Ábrám Tibor – Sarka Ferenc (2016): *A Magyarországi Református Egyház Tehetséggondozó stratégiája. Tehetségkereső és tehetségfejlesztő programok a Magyarországi Református Egyház nevelési és oktatási intézményeiben*, Tehetség, XXIV. évf. 1. szám, 14–17.

Angelusz Erzsébet (1997): *Antropológia és nevelés*, Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN: 963-057-345-8

B. Méhes Vera (2018): *Az óvónő és az óvodai játék*, Móra Könyvkiadó, Budapest ISBN: 978-963-41-5925-4

Babbie, Earl (2001): *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*, Balassi Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-5067-64-0

Bábosik István – Kárpáti Andrea (2002, szerk.): *Összehasonlító pedagógia*, Booksin Print, Budapest ISBN: nélküli

Bábosik István (2004): *Neveléstudomány*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-389-655-X

Balázs Éva – Kocsis Mihály – Vágó Irén (szerk., 2011): *Jelentés a magyar közoktatásról*, OFI, Budapest ISSN: 1219-8692

Bárdi Árpád – Gombos Norbert – Tóth Etelka (2018, szerk.): *Kisgyermeknevelés a XXI. században*, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-41-4475-5

Barsi Balázs (2021): *A forrástól az óceánig – sodrásba kerülve*, Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány, Budapest ISBN: 978-615-5273-19-3

Biesinger, Albert (2014): *Gyermekeink és a hit – Miért olyan fontos a vallásos nevelés?*, Dialóg Campus Kiadó, Pécs ISBN: 978-615-5376-25-2

Bolyki János (1998): *Újszövetségi etika*, Kálvin Kiadó, Budapest ISBN: 963-3007-21-6

Bray, Mark (2006, szerk.): *Összehasonlító pedagógia*, Magyar Pedagógiai Társaság, Budapest ISBN: nélküli

Bruner, Jerome (2004): *Az oktatás kultúrája*, Gondolat Kiadó, Budapest ISBN: 963-9567-27-2

Cole, Michael – Cole, Sheila (2006): *Fejlődéslélektan*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-38-9473-6

Csanád Béla (2004): *A keresztény nevelés általános alapjai*, Jel Kiadó, Budapest ISBN: 963-9318-72-8

Csanád Béla (2004): *Keresztény valláspedagógia*, Jel Kiadó, Budapest ISBN: 979-963-9318-23-5

Delors, Jacques (szerk., 1997): *Oktatás – rejtett kincs*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-379-283-5

Demeter Kinga (2006, szerk.): *A kompetencia. Kihívások és értelmezések*, Országos Közoktatási Intézet, Budapest ISBN: 963-682-584-X

Falus Iván – Ollé János (2008): *Az empirikus kutatások gyakorlata. Adatfeldolgozás és statisztikai elemzés*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest ISBN: 978-963-19-6011-2

Falus Iván (2000, szerk.): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest ISBN: 963-16-2664-4

Falus Iván (2003): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest ISBN: 963-195-296-4

Fehér Ágota (2015): *Az ember társas világának értékei*, Szent István Társulat, Budapest ISBN: 978-963277-554-8

Golnhofer Erzsébet – Nahalka István (2001, szerk.): *A pedagógusok pedagógiája*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest ISBN: 963-19-1805-X

Golyán Szilvia, Szarka Júlia (2016): *Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezete*, Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest: http://tamop2014.tok.elte.hu/dok/szakmai_anyagok/oravazlatok_tematervek_foglalkozasok/ovodai_tevékenysegi_formak_tervezete.pdf (Letöltés ideje: 2023. szeptember 1.)

Gondos-Grünhut László (2013): *Szeretet és lét*, Kairosz Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-662-551-1

Gyarmathy Éva (2006): *A tehetség fogalma, összetevői, típusai és azonosítása*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-46-3850-6

Gyarmathy Éva (2021): *Tehetségfejlesztés. Lehetőségek kezdőknek és haladóknak*, Tea Kiadó Kft., Budapest ISBN: 978-615-814-313-4

Gyökössy Endre (2011): *Homo Christianus – A krisztusi ember*, Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest ISBN: 978-963-696-652-2

Halász Gábor (2013): *Az oktatáskutatás globális trendjei*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-3121-37-5

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM PEDAGÓGIAI KAR

Harmatiné Olajos Tímea (2011): *Tehetség és szocio-emocionális fejlődés*, Didakt Kiadó, Debrecen ISBN: 978-615-5212-00-0

Kádár Annamária – Bodoni Ágnes (2010): *Az óvodás- és kisiskoláskor játéka elméleti és módszertani megközelítésben*, Ábel Kiadó, Kolozsvár ISBN: 978-973-11-4117-6

Kádár Péter (2020): Hozzájárulás a tehetség fogalmának biblikus értelmezéséhez, Magyar Református Nevelés, XVII. évf. 2. szám, 5–10.

Karikó Sándor – Pálfi Sándor – Vargáné Nagy Anikó (2017, szerk.): *Kora gyermekkori nevelés szakmai megújításának útjai, lehetőségei 1.*, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen ISBN: 978-963-31-8600-8

Kéri Katalin (2001): *Bevezetés a neveléstörténeti kutatások módszertanába*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest ISBN: 963-16-2780-2

Korintus Mihályné – Nyitrai Ágnes – Rózsa Judit (2003): *Játék a bölcsődében*, Módszertani levél, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest ISBN: 963-210-659-8

Kozma Tamás – Kiss Virág Ágnes – Jancsák Csaba – Kéri Katalin (2015, szerk.): *Tanárképzés és oktatáskutatás*, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, ISBN: 978-615-5372-31-5

Kozma Tamás (2006): *Az összehasonlító neveléstudomány alapjai*, Új Mandátum Kiadó, Budapest ISBN: 963-960-932-3

Körmöci Katalin (2022): *A gyermeki játék és tanulás I-V.*, Óvodai nevelés, 75. évf., 4–8. szám, 4–5., 2–3., 4–5., 12–13., 4–5.

Kron, Friedrich (2003): *Pedagógia*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-389-403-4

Kuby, Gabriele (2019): *Gender – a családot szétromboló új ideológia*, Alfa Szövetség, ISBN: 978-615-00-5606-7

Lukas, Elisabeth (2014): *Spirituális lélektan – az értelmes élet forrásai*, Új Ember Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-7688-84-3

Maszler Irén (2002): *Játékpedagógia*, Comenius Bt., Pécs ISBN: 978-963-86-7119-6

Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (2016): *Gyermeklélektan*, Libri Kiadó, Budapest ISBN:

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla (2002): *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-379-997-X

Mészáros László (2013): *Az újszövetségi etika alapelvei a keresztény nevelésben*, Katolikus Pedagógia, 1–2. szám, 109–118.

Mészáros László (2013): *Pedagógiatörténeti tények és tanulságok a keresztény szellemiségű nevelés számára*, Katolikus Pedagógia, 3–4. szám, 87–95.

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (2004): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-38-9672-3

Nagy Jenőné (2012): *Tehetségigéretetek gondozásának elmélete és gyakorlata*, ÓNME Egyesület, Szolnok ISBN: 978-963-08-4916-6

Nagy József (2010): *A személyiség kompetenciái és operációs rendszere*, Iskolakultúra, 7–8. szám, 3–21.

Nagy József (2000): *XXI. század és nevelés*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-379-769-1

Németh András – Boreczky Ágnes (1997): *Nevelés, gyermek, iskola*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest ISBN: 963-902-419-8

Németh András – Pukánszky Béla (2004): *A pedagógia problémátörténete*, Gondolat Kiadó, Budapest ISBN: 963-956-718-3

Németh András (2002): *A magyar neveléstudomány fejlődéstörténete*. Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-389-334-8

Németh András (2010): *Emberi idővilágok. Pedagógiai megközelítések*, Gondolat Kiadó, Budapest ISBN: 963-693-268-8

Nyíri Tamás (1981): *Az ember a világban*, Szent István Társulat, Budapest ISBN: 963-360-132-0

Pálvölgyi Ferenc (2014): *Az erkölcsi nevelés új perspektívái*, L' Harmattan Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-2369-35-8

Poltawska, Wanda (2019): *A szeretet kalandja*, Kairosz Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-662-993-9

Rókusfalvy Pál (2019): *Pszichológia: az emberi életdráma tudománya*, Püski Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-3022-60-3

Schaffhauser Franz (2000): *A nevelés alanyi feltételei*, Telosz Kiadó, Budapest ISBN: 963-8458-20-8

Simon István Ágoston (2015, szerk.): *A kora gyermekkori nevelés módszertana*, NYME Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutatóközpont, Szombathely ISBN: 978-963-359-055-3

Szabó Zsuzsa (2019, szerk.): *A tehetség kézikönyve*, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest ISBN: 978-615-0087-15-3

Szatlóczkyné Gajdóczki Zsuzsanna (2010): *Párbeszédkulturúra az európai polgári nevelésszémények öröksége alapján*, Apór Vilmos Katolikus Főiskola, Vác ISBN: 978-963-7306-51-8

Szenczi Árpád (2012): *Az ember természete – természetes(en) nevelés*, L'Harmattan Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-9808-41-6

Szenczi Árpád (2018): *Professzionális nevelés – érték közvetítés társas-lelkületi alapon*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest ISBN: 978-963-9955-78-3

Szivák Judit (2002): *A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest ISBN: 963-16-2922-8

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM PEDAGÓGIAI KAR

Szokolszky Ágnes (2004): *Kutatómunka a pszichológiában*. Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-389-682-7

Szűcs Ferenc (1993): *Teológiai etika*, Református Zsinati Iroda, Budapest ISBN: 963-836-001-1

Takács István – Flóri Anna (2022, szerk.): *Janusz Korczak tanulmánykötet*, Flaccus Kiadó, Budapest ISBN: 978-615-5278-79-2

Tészabó Júlia (2011): *Játék – pedagógia, gyermek – kultúra*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest ISBN: 978-963-69-3330-2

Wessely Anna (2003, szerk.): *A kultúra szociológiája*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-3894-06-4

Zrinszky László (2006): *Neveléstudományok*, Műszaki Kiadó, Budapest ISBN: 963-16-2811-6